

عزیز محمدی
۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۱ نقطه عطفی در آزادسازی خرمشهر بود. در این زمان نیروهای ایرانی به آن میزان از پیشرفت دست یافته بودند که فرماندهان تصمیم بگیرند مرحله نهایی عملیات با همان آزادسازی خرمشهر را به اجرا بگذارند. در آستانه آزادسازی خرمشهر از زبان چند رزمنده حاضر در عملیات الی بیت المقدس نگاهی به وقایع آن روزها می‌اندازم.

بصره یا خرمشهر!
 ۱۰ روز پس از شروع عملیات الی بیت المقدس نیروهای ایرانی خودشان را به شلمچه رساندند. ۲۰ شهر یورماه ۱۳۶۱ لحظه حاسمی در دفاع مقدس بود. در طرح اولیه عملیات گذشتن از مرز و پیشروی به سمت بصره پیش‌بینی شده بود، اما چون نیروهای عراقی در مرز به شدت مقاومت می‌کردند، فرماندهان تصمیم گرفتند روی آزادسازی خرمشهر تمرکز کنند و فعلاً استراتژی عقب‌نشینی و تنبیه متجاوز را به اجرا نماندند. عبدالعلی عمرانی از رزمندگان حاضر در این عملیات می‌گوید: «در مرحله سوم باید به سمت جاده خرمشهر و شلمچه می‌رفتم، آنجا عقبه بخشی از نیروهای عراقی بود که در خرمشهر تجمع کرده بودند. اگر شلمچه به دست نیروهای خودی می‌افتاد، ارتباط بین بعضی‌های داخل شهر با عقبه‌شان قطع می‌شد. با روحيه پاييني که آنها داشتند در صورت محاصره امکان فتح شهر زیاد بود، اما متصل کردن حلقه‌های زنجیر دور شهر به این راهکارها نبود.» با رسیدن نیروهای ایرانی به شلمچه، دشمن تلاش بسیاری کرد تا محاصره نیروهایش در خرمشهر جلوگیری کند. بنابراین هم نیروهای داخل شهر و هم نیروهای عراقی که در مرز حضور داشتند، فشار می‌آوردند تا از تنگ‌شدن این حلقه محاصره بکاهند. در همین زمان شهید باقری از عناصر اطلاعاتی خواسته بود مناطق پیرامونی چون کوشک و شمال خرمشهر را شناسایی کنند. او فکرهايي در سر داشت.

محاصره بعضی‌ها
 پارسا از روابین و دیگر رزمنده‌های حاضر در عملیات می‌گوید: «در اولین روزهای دهه سوم اردیبهشت ۱۳۶۱، شدت جنگ در شلمچه بالا گرفته بود، اما مقاومت نیروهای ایرانی باعث شد تا آزادسازی ۲۵ تا شمال خرمشهر و شلمچه تثبیت شود و به یک آرامش موقتی برسد. ۱۹ اردیبهشت نیروهای ایرانی خودشان را به کوشک و طلائی رسانده و حلقه محاصره را تنگ‌تر کرده بودند. وقتی محاصره کامل شد، نوبت پیشروی به سمت خود شهر فرارسیده بود، اما نیروهای عراقی نمی‌خواستند به این راحتی تسلیم شوند. آنها سعی می‌کردند مرتب به جبهه‌های حاضر در کوشک و شلمچه پانک بزنند و آنها را بیاکنند.»

روزهای پایانی عملیات الی بیت المقدس به روایت چند رزمنده حاضر در این عملیات

سنگر به سنگر تافتخ خرمشهر

هم دشمن و هم رزمندگان خودی فهمیده بودند که طرف پیروز میدان کیست، اما تا خرمشهر آزاد نمی‌شد، خیال ما راحت نبود و باید کارمان را با جدیت دنبال می‌کردیم.»

فتح شهر
 با فرارسیدن ۳۰ اردیبهشت ۱۳۶۱ همه چیز برای شروع مرحله چهارم عملیات الی بیت المقدس و ورود به خرمشهر آماده شده بود. در جلسه‌ای که

در همان ۲۹ اردیبهشت ۱۳۶۱ بعضی‌ها چند پانک به نیروهای حاضر در شلمچه و کوشک زدند. دو محور در دستور کار نیروهای بعضی قرار داشت؛ یکی کوشک و دیگری ایستگاه حسینی. عبدالعلی عمرانی می‌گوید: «در محور اول عراقی‌ها از کوشک تا ۱۰ کیلومتری جنوب حمله کردند که با مقاومت نیروهای ایرانی مجبور به عقب‌نشینی شدند. در محور دوم از شش کیلومتری جاده حسینی و دژ مرزی شماره ۹ تا چهار کیلومتری جنوب آن حمله‌ای را توسط سه تیپ مکانیزه، زرهی و پیاده انجام دادند. این حمله با آتش شدید ادوات عراقی پشتیبانی می‌شد، اما این تک سنگین هم راه به جایی نبرد و عراقی‌ها تلفات زیادی دادند.»

وقتی ۱۹ هزار سرباز عراقی دست‌هایشان را به نشانه تسلیم بالا بردند، قدرتی در منطقه ظهور کرده بود که سنگر به سنگر دشمن را به عقب می‌راند. از این لحظه به بعد جهاتیان می‌دانستند که طرف پیروز میدان کیست

در آن زمان بزرگ شده این شهر بود و بارها جانش را برای حفظ خرمشهر به خطر انداخته بود، اما قسمت این بود که ۱۷ اردیبهشت ۱۳۶۱ با اصابت گلوله توپ در کنارش در دم به شهادت برسد. شهادت عبدالرضا برای رزمندگان خرمشهری تلخ و سنگین بود. آنها در روز آزادی خرمشهر، فرمانده شان را یاد نبردند. وقتی «جواد عزیزی، شعر نوحه معروف «محمد نبودی بیینی...» را می‌سوزد، در بخشی از شعر به یاد شهید موسوی می‌آورد: «محمد نبودی بیینی شهر آزاد گشته، خون یارانت بر تو نمر گشته، موسوی آمد پی تو استقبالش کن، در کوی رضوان...» این «موسوی» که از «پسی» محمد... رفته فرمانده سپاه خرمشهر بعد از شهادت محمد جهان آرا، او در وصیتنامه‌اش خطاب به همسرش گفته بود: «گر کسی بخواهد برای خدا خود را فدا کند یا برای رهایی مردم، اسارت و مرگ خویش را بپذیرد برای بر خورداری محرومان باید محرومیت را بر خویش هموار سازد، و در این راه زان و فرزند اویند که نخست فدا می‌شوند و در اولین قدم، این تویی که باید بار سنگین و شکننده را پس از من بر دوش برداری و من اکنون به داشتن تو خوشحال و امیدوار و سرفرازم.»

شهید موسوی شرفریض است

آن بزرگوار.
 از شروع عملیات الی بیت المقدس، شهید موسوی مثل خیلی از بچه‌های خرمشهری به تیپ بدر رست. وی در این زمان همچنان مسئولیت سپاه خرمشهر را بر عهده داشت و هر چند به او پیشنهاد شده بود در تیپ بدر نیز سمت‌هایی را بر عهده بگیرد، اما نپذیرفت و صرفاً به عنوان یک نیروی توانمند و شناخته شده در طول عملیات به میان یگان‌های این تیپ می‌رفت و به ساماندهی گروهان‌ها و گردان‌ها می‌پرداخت. شهید موسوی بسیار مشتاق بود تا آزادی خرمشهر را ببیند.

برای عبدالرضا موسوی فرمانده سپاه خرمشهر

موسوی قبل از آزادی خرمشهر به جهان آرا ملحق شد

زهرامحمدزاده
 در گلزار شهدای آبادان مزار شهیدی وجود دارد که در میان رزمندگان آبادانی و خرمشهری مثل شهید محمدعلی جهان آرا عزیز و شناخته شده است. اگر چه بسیاری از مردم و خصوصاً نسل جوان کشور مان شهید عبدالرضا موسوی را نمی‌شناسند، اما این سردار رشید جبهه‌ها همواره نقش تعیین‌کننده‌ای در سپاه خرمشهر داشت و پس از شهادت جهان آرا نیز مسئولیت سپاه این شهر را بر عهده گرفت.

شهید موسوی متولد سال ۱۳۳۵ در خرمشهر بود. یک جوان نخبه که با معدل بسیار بالایی دیپلم گرفت و علاوه بر اینکه

نگاه

عملیات امام‌علی (ع) در ۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۰

تپه‌های «الله اکبر»

بابانگ تکبیر رزمنده‌ها آزاد شد

غلامحسین بهمودی
 در تاریخ دفاع مقدس عملیات‌هایی وجود دارند که به رغم تأثیر گذاری‌شان در مقطع زمانی صورت گرفته، آنقدر مهجور و گمنام هستند که اکنون نامی از آنها برده نمی‌شود. عملیات امام‌علی (ع) در ۳۱ اردیبهشت ۱۳۶۰ از جمله این عملیات‌ها بود و در حالی صورت گرفت که جبهه ایران با دو شکست در عملیات نصر و توکل (دی ۱۳۵۹) از لحاظ روحی به هم ریخته بود، بنابراین انجام یک عملیات موفقیت‌آمیز هر چند محدود، توانست روحیه از دست رفته را بازگرداند.

آن استفاده کردند، پس از اینکه بعضی‌ها از شمال و شمال غرب سوسنگرد عقب رانده شدند، نیروهای خودی آب رودخانه کرخه را به این منطقه هدایت کردند تا مانع از پیشروی مجدد تانک‌های دشمن شوند. این کار در عمل موفقیت‌آمیز بود و دشمن علاوه بر عقب‌نشینی از منطقه، مجبور شد یک سد خاکی ایجاد و از خطوط جدید خود محافظت کند.

پس از عقب‌انداختن دشمن از شمال سوسنگرد، نوبت به آزادسازی تپه‌های الله‌اکبر رسیده بود که این مهم با ترکیبی از نیروهای ارتش و سپاه و همینطور ستاد جنگ‌های نامنظم شهید چمران انجام گرفت. در عملیات امام علی (ع) دو گردان از سپاه و دو گردان از ستاد جنگ‌های نامنظم نیروهای شهید مصطفی چمران حضور داشتند. این نیروها با حمله به تپه‌های الله‌اکبر، منطقه شحیطیه و اراضی شمال سوسنگرد را آزاد کردند. در همین

زمان، نیروهای سپاه نیز یک تک در غرب سوسنگرد انجام دادند و توانستند دشمن را از این منطقه عقب برانند. یکی از نکات قابل توجه عملیات امام علی (ع) وارد آمدن خسارت قابل توجه به نیروهای زرهی دشمن بود. از آنجا که طی عملیات نصر و توکل نیروی زرهی خودی آسیب جدی دیده بود، با اتمام ۲۵ دستگاه تانک و نفربر دشمن و به غنیمت گرفتن ۲۰ تانک و نفربر آنها، انتقام دو عملیات نصر و توکل نیز گرفته شد. همچنین در جریان این عملیات ۳۰۰ نفر از نیروهای دشمن کشته و زخمی شدند یا به اسارت نیروهای خودی درآمدند. در عملیات امام‌علی (ع) گردان زرهی الکندی عراق به کلی تسلیم شد و تماماً به غنیمت نیروهای خودی درآمد. در میان تانک‌های این گردان تنها یک تانک توانست خودش را از مهلکه نجات دهد و از گنمند نیروهای ایرانی فرار کند.

از آنجا که طی عملیات نصر و توکل نیروی زرهی خودی آسیب جدی دیده بود، با اتمام ۲۵ دستگاه تانک و نفربر دشمن و به غنیمت گرفتن ۲۰ تانک و نفربر آنها، انتقام دو عملیات نصر و توکل نیز طی عملیات امام علی (ع) گرفته شد

۴	۳	۲	۱
۷	۶	۹	۸
۵	۳	۲	۱
۸	۷	۶	۵
۳	۲	۱	۰
۷	۶	۵	۴
۴	۳	۲	۱

جدول سودوکو

ارقام ۹ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند

جدول کلمات متقاطع

با پاسخ جدول شماره ۴۴۸۶

۷	۱	۳	۶	۸	۵	۲	۴
۸	۶	۷	۱	۵	۲	۳	۴
۸	۷	۱	۳	۶	۲	۴	۵
۳	۸	۷	۱	۵	۲	۳	۴
۱	۳	۶	۲	۴	۵	۷	۸
۸	۶	۷	۱	۵	۲	۳	۴
۵	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۵	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۵	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۵	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۵	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۵	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۵	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸

طراح: علیرضا سجادی فر | شماره ۴۴۸۷

از راست به چپ

- ۱- ابزار غنی سازی اورانیوم - از اختراعات ادیسون
- ۲- دانشگاهی در امریکا - ذره باردار - واحد شمارش مو- روشن
- ۳- تکرار حرفی - لایه محافظ زمین - قلیله - نوعی شیرینی
- ۴- دیوار - درس نتواننده - پرده در
- ۵- سریع خورمائی - اجرای اثر موسیقایی در حضور مردم - باریک‌ترین رنگ بدن جانوران خونگرم
- ۶- خاک سفید - دول - آرم و نماد
- ۷- طینت و نهاد - وقت زمان کاری - لیبی بی سر
- ۸- یازده - شکوه و جلال - پایتخت غنا - شاه‌بی‌شین
- ۹- مخفف دختر - رود بزرگ فرانسه - کوتاه شد
- ۱۰- وزیر خارجه دولت اول ابوباما - محصول گیلان و مازندران - قییم
- ۱۱- اسوه الگو - سرپرستار - متضاد کلید
- ۱۲- جوهر چین - قیلم ابوالفضل جلیلی - دانش‌ها
- ۱۳- طایفه کم حرف - سبزی آرامش دهنده اعصاب - کوچک‌ترین جزء هر عنصر - بوی پشم سوخته
- ۱۴- گربه سان تیزرو - سدی در تهران - اعلام و فراخوانی به وسیله بلندگو - تست و آزمایش
- ۱۵- را - عمل استخراج مشخصات کلیات و تنظیم به ترتیب حروف الفبا

از بالا به پایین

- ۱- سوال و جواب - هورمونی که از غده فوق کلیوی ترشح می‌شود و باعث افزایش هیجان و فشار خون می‌شود
- ۲- مقابل رونده - روحانی یهودی - زمان کار و تلاش
- ۳- برج کج - زادگاه اینشتین - تویی لاستیک اتومبیل - بازی محلی
- ۴- از حروف انگلیسی - جمله قرآنی - جای کم عمق آب دریا
- ۵- کوچک‌جثه - جزایر مورد اختلاف ژاپن و روسیه - لاغر
- ۶- کشور فرانسه - وزین یاد - از رواندا
- ۷- تکنیک - طناب محکم - زرده چوبی یا فلزی - وسیله برش
- ۸- اولین کشور آسیایی که قرآن را چاپ کرد - کاشف اشعه ایکس
- ۹- اما - شهر هلن زیبارو - رتبه و حیره - بنابراین
- ۱۰- شینم - دوربین اینترنتی - شهرستان
- ۱۱- نگین انگشتری - از سبزی‌های خوراکی - رودی که در ساری جاری است
- ۱۲- علامت سوختگی - ابزاری برای ثابت نگهداشتن اندام شکسته بدن - عمو
- ۱۳- مخفف هستم - میوه موکتی - جلا دهنده - شهر حضرت عبدالعظیم
- ۱۴- مجموعه مردم یک کشور - باران سیل‌آسا - تنظیم عدسی دوربین
- ۱۵- بارزیل و بولیوی مرز مشترک دارد - از صنایع دستی رایج در اصفهان